

ŽENA JE NAŠLA STARO LJUBEZENSKO PISMO

Starejši Moški s palico v roki počasi pridrsa na oder in sede na zofo. Težko diha. Odkošlja se. Iz žepa počasi potegne velik, zmečkan robec in si z njim otre čelo.

M: *(počasi, nagovarja občinstvo)* Najbrž sploh nima smisla, da si zadevo ženem k srcu, sej je že vse mimo. *(vzdihne)* Ah, jaj, jaj, kaj vse nardi življenje. *(spet zakašlja)* No, sej zdej bo pa najbrž kmal konc. Star sem 79 let sem star, ženo je pa 2 leti mlajša. Jaz sem poročen drugič, moja prva žena Marinka, ki sem jo imel zelo rad, je zaradi srčnega zastoja umrla kmalu po poroki. Njena smrt me je hudo prizadela, zaprl sem se vase in se čez štiri leta poročil s sodelavko Ljubo. Zelo sem si želel otrok, dobila sva dva sinova in hčer. *(premišljuje)* Priznati pa moram, da vem, da je žena vsa ta leta ali pa morda vsaj v začetku zveze najbrž veliko več čutila do mene kot jaz do nje. Najin zakon traja že 50 let. Zadnje čase mi zdravje ne služi več dobro. V glavi je vse še čisto jasno, toda le s težavo se premikam in čedalje težje sem kos vsakodnevnim opravilom, zato sva se odločila, da prodava hišo in se preseliva v varovano stanovanje.

Moškispet vzame iz žepa robec in čisti očala. Malce se preseda. Na oder pride še starejša ženska, s starim kovčkom v roki. Kovček položi na mizo, iz njega vzame nekaj starih malenkosti, knjig, spominkov, in si jih ogleduje. Nato v knjigi najde kuverto, si jo ogleda, vzame iz nje pismo, ga odpre in začne brati. Postaja čedalje bolj ogorčena.

M *(počasi nadaljuje)* Zaradi selitve sva seveda morala vse pospraviti in veliko stvari zavreči. Med pospravljanjem je žena na podstrešju v starem kovčku našla ljubezensko pismo, ki sem ga napisal prvi ženi; pismo sem po njeni smrti shranil in z leti pozabil nanj. Popolnoma jo je vrglo iz tira...

Ž: Kaj je to?! A? Mila in lepa moja Marinka... Marinka!

M: Ljuba, to je blo pred tolik leti, da se komaj spomnim... V bistvu se sploh ne spomnim, kdaj sem ga pisal.

Ž: *(jezno)* Misliš, da ti verjamem... Sej sem vidla, kako si gledal zadnjič, ko si ga bral.

M: *(vzdih)* Joj, pa kaj je treba zdej o tem?

Ž: (*očitajoče*) Vsa ta leta, k sm ti jih dala, skrbela zate, tri otroke sem ti rodila, ti si bil pa ves čas zaljubljen vanjo.

M: (*utrujeno*) Ljuba, Marinka je mrtva. Že skorej 55 let. Pust jo na mir.

Ž: Ti jo pust na mir. A misliš, da ne vem, da maš še zmerej njeno sliko? V nemškem slovarju jo maš. Hudič stari.

Vzame slovar z mize in mu ga poda.

M: Ljuba...

Ž: Pa svečo ji neseš vsak let marca na grob, za njen rojstni dan... Zmerej lažeš, da greš na sprehod. Sram naj te bo. Kdo je tvoja družina, a? Sam mene maš, pa tko z mano delaš...

M: (*nadaljuje, nagovarja občinstvo*) ... Nikoli si ne bi mislil, da lahko kdo po vseh teh letih in v tej starosti zganja tak cirkus. Povedati pa moram, da je pismo v meni zbudilo nenavadno hrepenenje. (*odpre slovar, vzame iz njega sliko in se zagleda vanjo*) Prva žena je oživila v mojem spominu tako močno, da se mi zdi skoraj resničnejša od druge. Pred očmi mi vstajajo prizori iz mladosti, spominjam se najinih lepih trenutkov ...

Ž/spomin: (*off-govor, po zvočniku, tiho, nežno, ljubeče*) Jožek... Pogledaj, kaj sem ti spekla... K maš jutro rojstni dan... ampak jutro delam, se ne bova mogla videt...

M: (*na zofi, podoživlja prizor*) Oh, Marinka... Hvala...

Ž/spomin: Putrček pa jajčka so mi dal, k sm pomagala pr Zofki na ohcet. Marmelado sem pa sama vkuhala... (*šepeta, ljubeče, nežno*) Dej, probi...

M: (*ljubeče, hvaležno*) Mmmm, kako so dobri...Mmmm... Dej mi roko... (*poljub*)... Hvala.

Ž/spomin: Vse najboljše, Jožek... (*poljub*) Zdej pa moram it. (*veselo, pričakujoče*) A se dobiva v nedeljo popoldan? (*glas zamre*)

Ž: (*jezno, zadirčno*) Kaj se spet slinš nad to sliko? Sem jo dej! (*mu iztrga sliko*)

M: Ljuba, dej nazaj.

Ž: Ne!

M: Prosim, lepo te prosim! Prosim! Dej mi jo nazaj!

Ž: Nič prosim! Kdo te prenaša že 50 let, a? Kdo te pedena, ko ne moreš hodit? Kdo ti štumfe obuje pa šnirance zaveže? Kdo ti kuha pa ti rit briše?! Starc smrdljiv rahitičn....

M: Ljuba...

Ž: Ne! Če ne moreš brez nje, pa crkn! *(vtakne sliko v žep)*

M: *(nadaljuje, nagovarja občinstvo)* ... Zdaj jo ima ona. Skrila jo je in se mi posmehuje. Pravi, da jo bo raztrgala, sežgala, uničila. Saj vem, da je samo slika. Najbrž bi moral biti bolj miren in razsoden. Toda, če jo uniči... sploh ne vem, kaj bom.

*** PRVO LOČILO MED GLASBO ***

V kaminu žari ogenj. Moški in Ženska sedita na stolih pred kaminom. Ona vstane in ga pokrije z odejo, ki je bila pregrnjena čez zofo.

M: Mraz je.

Ž: *(ves čas mirno, vendar s podtonom zlobe)* Zato sem pa zakurla v kaminu. Čez en mesec bova že v tistem stanovanju, tam bo pa... bogve kako.

Premor.

Ž: Kaj si tolik tih?

Premor.

Ž: Sej vem. Na njo misliš.

M: *(spravljivo, zamišljeno, otožno)* Ne mislim.

Ž: Misliš. Dobr vem, kakšen obraz dobiš.

M: *(spravljivo, zamišljeno, otožno)* Zmatran sem.

Ž: Ja, zmatran si. K te jaz matram.... *(kratek premor, malce bolj prijazno, ima nekaj za bregom)* Pa zebe te. Ane?

M: *(spravljivo, zamišljeno, otožno)* Ja, zebe me.

Ž: K nisem zadost zakurla, ane?

M: *(spravljivo, zamišljeno)* Ah, ne.

Ž: Bo treba še kej na ogenj vržt, a?

M: *(ne sluti)* Ja, pa dej.

Ž: *(potegne in žepa fotografijo in jo vrže v kamin, maščevalno)* Evo!

M: Ljuba!

Ž: *(maščevalno, zlobno)* Da boš vedu sam na njo mislt. Mene vlečt tja v dom, k ti ne moreš več nč s to staro ritjo... *(se čedalje bolj razburja)* na tistih par kvadratov, nej te gledam in poslušam cele dneve... in tuki pustim vse svoje stvari... pa brez vrta, stran od vseh normalnih... še kanarčka ne sme človek met... tja, med same starce... umret... sej, teb je vseen, ti si že itak napol crknjen...lajha stara...

Med njenim razburjanjem M doživi infarkt.

Ž: Kva zdej mahaš... Jože... *(jo postane strah, se nagne k njemu)* Jože? Ej! Jože, kaj je? Jože! *(vstane, ga stresa)* Oh, moj bog, srce se mu je ustavu! Oh! Na pomoč! *(glasneje, panično)* Na pomoč! Kje je telefon *(vzame z mize mobilni telefon, se trese)* ... ooohhh, kolk že moram prtisnt... Jože!!!... Na pomoč! ... *(prestrašena)* O, Marija pomagej,... Marija pomagej....Očenašksivnebesih... Kaj bom pa zdej! Ja, prosm, na Partizansko ulco 55a...rešilca... hitr, *(joče)* mojga moža je infarkt... rešilca... hitr... ja... ja... bom ostala na zvezi.... *(ga boža)* Jože!!! O, Marija pomagej! Jože.... ne it... ne me pustit same, prosm...kaj bom sama na tem svetu... Jožeee....

Med njeno stisko in tožbami postopoma zaslišimo preprosto melodijo iz stare glasbene skrinjice, najprej je skrinjica dobro navita in igra hitro, nato čedalje počasneje, sčasoma se začne zatikati, čisto na koncu slišimo le še posamične cingljajoče zvoke in šumenje ventilatorčka.

Med tem Marinkin glas...

Ž/spomin: *(tiho, nežno, ljubeče)* Jožek... Pogledj, kaj sem oblekla... zate... *(veselo, nežno)* Lej, kako se lepo zavrti... Si mi reku, da greva plesat zvečer, ampak sem

© Mateja Perpar

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorice je prepovedana.

matejaperpar@hotmail.com, 051-259-038

jo že zdaj oblekla, ker vem, da ti je všeč... Rada te mam, Jožek, veš... Jaz sem tvoja Marinka...Ninka Marinka palačinka (*se smeje*) dej mi roko, Jožek... dej... (*ljubeče, vabeče*) okol pasu mi jo dej... pejva plesat... pejva...

Prizor zamrzne.

***** DRUGO LOČILO MED GLASBO *****

V kaminu žari ogenj. Moški in Ženska sedita na stolih pred kaminom. Ona vstane in ga pokrije z odejo, ki je bila pregrnjena čez zofo.

M: Mraz je.

Ž: (*otožno, brez zlobe*) Zato sem pa zakurla v kaminu. Čez en mesec bova že v tistem stanovanju, tam bo pa... bogve kako.

Premor.

Ž: Kaj si tolik tih?

Premor.

Ž: (*potrto*) Sej vem. Na njo misliš.

M: (*spravljivo, zamišljeno, otožno*) Ne mislim.

Ž: (*bolj prijazno*) Na kaj pa misliš?

M: (*spravljivo, zamišljeno, otožno, vzdihne*) Tko zmatran sem. Tko brez moči. Kdaj je ta živlejne šel mim? V glavi se še zmerej počutim, kot da bi lahko šel na morje, plaval, se smejal, cepu drva, skakal, se vozu z biciklom, teku po gozdu... pa si še riti ne morem več obrisat.... Vse me boli... Včasih me je bolel, pa me je nehal, zdej me pa ne neha.

Premor.

M: Vsak dan mam pet tablet, pa ni nobene razlike, a jih pojém ali pozabm.

Ž: (*sočutno*) Sej ni tko hudo, Jože.

M: (*potrto*) Je, Ljuba. V dom greva zarad mene, k js nč ne morem... Ti si pa še čist pr močeh... Bolš bi ti blo brez mene.

Ž: Jože... zato se pa reče 'v dobrem in v slabem'.

© Mateja Perpar

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorice je prepovedana.

matejaperpar@hotmail.com, 051-259-038

M: (*vzdihne, skesano*) Joj, Ljuba, najbrž nisem bil dober mož.

Ž: Ja... (*vzdihne, trezno*) noro zalublena nikol nisva bla, ampak mogoče je blo tko še boljš.

Premor. Ž vstane, vzame iz kovčka na mizi škatlo.

Ž: Jože, neki mam zate.

M: Kaj pa je to?

Ž: Odpri.

Šumenje ovojnega papirja.

M: Slike so.

Ž: Slike so, ja. Sm jih dala uokvirt, to lahko sabo vzameva in dava v domu na zid. Tuki sva midva, prvo poletje po poroki... (*malo nagajivo*) lej, kako ti ušesa štrlijo...

M: Ti maš pa že mal trebuščka...

Ž: Ja, Timotej je not. Najin Timček.... Tuki je pa Lizina diploma... Poglej, kok ti obleka lepo stoji.

M: Doktorca Liza.

Ž: Na tej je pa Igor, ko je odprl firmo...

M. (*z nasmeškom, ponosno*) Dobr mu gre, grinti trmasti...

Ž: Tuki smo pa vsi skup za tvojih sedemdeset... se spomniš, k je bla skisana smetana na torti?

M: (*se nasmehne*) Ja, spomnim, fuj. Na konc je Runo pol pojedu, ostalo smo pa vrgl.

Ž: Runo je tut gor.

Premor.

M: Fejst pes je bil.

Ž: Ja... Runčko... (*vzdihne*) Tuki je pa... Marinka.

© Mateja Perpar

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorice je prepovedana.

matejaperpar@hotmail.com, 051-259-038

M: (*ganjen*) Ljuba!

Ž: Sej vem, sej vem... Oprosti, lej, vem, da sem bla grozna. V bistvu sploh ne vem, kaj me je zgrablo. Tako ljubosumje... Pa v bistvu je bla boga...

M: Srce je mela slabo...

Ž: V bistvu je mela najbrž zelo dobro srce.

M: Hja...

Ž: (*skesano*) Res mi je žal, Jože, vem, da sem se grozn obnašala... Mene je tud strah selitve, veš... Nej bo to v zameno... Da boš mel en lep spomin zmerej pr seb... (*ga bodri*) Pa ne sekiraj se zarad dóma, če nama je do zdaj šlo, bova tud naprej zmogla... A je prov?

M: Ja...(vzdihne) Ja... sej ni še vsega konc. Hvala, Ljuba.

Ž: (*ga poljubi*) Veš, da.

Zatemnitev.